

Gunvor Hofmo en gang til
9. november 2020

Gunvor Hofmo en gang til
9. november 2020

DIKT AV
Gunnar Wæreness

basert på Gunvor Hofmos dikt

og Gabriel Guddings oversettelser
av Gunvor Hofmo til engelsk

bestilt av Liv Kristin Holmberg
og Christina Lindgren

til Ruth Maiers 100-årsdag
den 9. november 2020.

COPYRIGHT Gunnar Wærness 2020

SETTING OG TRYKK Mikael Nydahl/ Den Grønne Malen,
Knopparp 2020

Diktet er også publisert på blekkskrift.no, i en tidligere versjon
fra 2. november samme år.

(Gunvor Hofmo en gang til / 9. november 2020)

min kjæreste venn   jeg skriver et brev
jeg sier deg   jeg har våket
på en seng av lyng   og filler
mellan stjernene   vidvåken
i et pust av syn   en kjølig drøm
og ansiktet har spraket
overbefolket

jorda   en isbit   et øye
bremset av månen   dratt av sola
kloden   der synene bor

og så våknet jeg igjen   ør av sang
solvarm   øm og fri   men
ikke der jeg hadde lagt meg   jeg sier deg
jeg våknet overalt   på alle steder i verden
bortsett fra i Oslo

og i Oslo   ble jeg liggende
kroppen ensom   og kald   og jeg sier deg
den våknet ikke når dere ropte
den sank og sank   i ei elv av syn

min kjæreste venn   jeg kom ikke tilbake
og navnet du ga meg   hørte jeg aldri mer

jeg ble liggende

og dagslyset skrek til meg
og dere ristet i meg og soknet
i elva av blod og fisket
med en sluk av gull og ei nyoppredd seng
og en mild vind fra et vindu på gløtt
og jeg visste at det var ikke lov
å våkne der dere var at jeg måtte bli her

hvor jeg hadde blitt skapt som Gunvor Hofmo
for det var ikke jeg som hadde gitt meg liv
jeg hadde fått det av en annen sultnere skaper
en skuddredd gud som stirret på meg
som månen ser på jorda ei vinternatt
og jeg sier dere det var en Gud
som ikke kunne betale for seg en fattig Gud
som hadde laget et menneske som betaling

og mennesket kunne minsann lide og klage
men ikke skaffe seg mat og jeg lærte meg å sulte
og se på mennesket som Gud ser mennesket
gjennom en krystalltåke av tomme parader

Guds blikk er stort og enkelt
det er bare å føle seg menneskelig forlatt
og menneskelig makteslös
og menneskelig fullkommen nederst
i speilblankt offentlig sengetøy

og så vrenger du den følelsen
og snorter et sekund av nåde

og jeg gikk gjennom onde fjell
kanskje var jeg allerede død
lungene var tomme som stengte danseskoler
hjertet stirret i et mørkt akvarium
og jeg så opp på takbuene i drømmen
gjellene til en stor fisk flimret i strømmen
og så vrenget jeg den følelsen og fikk allmektig se
denne blomstrende utsiden der dere bor
under greiner tunge av frukt

og så våknet jeg med disse skapte hendene
liggende på bordet som døde trær
på bunnen av en sjø

der den første Gunvor Hofmo
går ut på trappen og slutter å skrive
og den andre Gunvor Hofmo blir værende
i leiligheten men slutter å sove
og synes synd på Gud med sin tomme tallerken
og lar seg bli skapt og så vrenget jeg skaperverket
og nå bor jeg her hvor dere bor nå synger jeg
titt-ut titt-ut i et tre på morgenkvisten

for den første gunvor hofmo har sovnet
i den ene vektskålen og den andre Gunvor Hofmo
holder seg våken i den andre og vekten er drømmen

og løsner forsiktig synet fra øyet talen fra tungen
blodet fra hjernen og sier slutt og skriv
drøm kroppen på nytt med munnen åpen
øyne åpne

og så vrenger jeg øynene og dør
og så vrenger jeg hele døden og jeg sier dere
nå er jeg her nærmere kan jeg ikke komme
å bli født

jeg var så nær skrikene til de fortapte
jeg var så nær kraftsing av skrift
drysset ned i bøker av solvarm sand
og der drømte blikket mitt at det kunne se
gjennom muren

og på den andre siden
så jeg den tredje Gunvor Hofmo
søster slange soloppgang den store elva av gull
sett fra et fly og Pluto danset rundt Neptun
som en sokk glemt i en strømpebukse

hjerter dratt i av stjerner planeter
jeg stakk hånden ned i min egen baneresonans
i tyngdekrifts-elva ropene til de fortapte
jeg stakk hånden ned i en annen virkelighet
min egen omløpstid og under en kjølig hinne
av sølv og metan åpnet det seg
rommet øde og tomt

og sjelen som svevde der salamander satellitt
av tråd og tinn fattigmanns sølv svirrende møll
som vakum lett sulten på lys kastet i bane
løftet sitt støv en kropp av løv lungene flagret
i strømmen som tang fire fingre og hale
to vinger seks og åtte bein smale som heklet
og strikket huset som skalv pyntet med dugg
der sjelen fikk knokler og masse og kjøtt
og lærte å svømme og drømme og to-gjellet puste
og sitre min eneste sang under vann
øde trojansk og sann

en Gunvor Hofmo-komet
halvt hest halvt poet
kaster seg nål
og trer seg tråd
gjennom ribbeina til jegeren
og slipper unna
tårer tåke omløpsbane
en sånn Gunvor Hofmo som setter spor
som sier jeg laget meg selv frivillig
eller
jeg gikk med på å bli skapt
mens stjernene kastet seg mot jorda
som bølgene bølgene jeg sier dere
jeg møtte den sjette Gunvor Hofmo
bålet som snakket og sang hun var ikke nådig
øyne gapte som ferske graver
hårmanken danset som frigitte slaver

jeg sa til henne bli her du er farlig
du behøver å spise før du kan bli født
jeg kan gå istedet

jeg sier dere hjerterota
trekkes opp av jorda den er mørk
av vrede og blod den er lagt på jorda
til tørk tatt ut av bane jeg så venninen min
den eneste ene jeg sier dere den tredje Gunvor Hofmo
matet den fjerde og sa kom tilbake
og den femte Gunvor Hofmo havfruestjernen
måne nummer to hun-kjempen
med kobberhud sa at du darling
du skal ingensteds

og jeg sier dere jeg så venninen min
den eneste ene hun drømte med einebær-øyne
hunsov i klær av flettede kvister
ei fjern stjerne fiskeøyet i krabbetåken
i sildetåken saltgalaksen maneten
av spilt melk stjerner partikler og mørk materie
og der var hendene hennes et leie av levende tre
og der sov jeg og laget ordene
til denne sangen

jeg har vært flytende våken styrrende
jeg kjenner ikke søvn jeg så venninen min
skumme over våken den eneste ene hun danset
for å holde oss våkne og så våknet vi

i hverandre hun i nyoppstått sol
og jeg her og jeg sier dere dette er virkelig

hva er søvn søvn er dette spøkelset
når det slår opp øynene i meg og ser en vegg
av øyne søvn er å svare på sine egne spørsmål
uten å skrike så høyt at du våkner
søvn er virkelig

spøkelset er ikke menneske
spøkelset var aldri menneske
spøkelset er stedet som føler
for et menneske som har blitt for redd
til å kjenne redsel et menneske for redd
til å sørge for redd til å tenke det er derfor
stedet blir igjen det er det som er et sted

å bli igjen

og frykte og sørge og tenke på mennesket
som dro det er derfor stedet spøker og banker
og banker på dører og vegger
med hjertet i halsen i veggen
i bunken av uavhentet post og banker
og gjentar frykt sorg og tanker

ekkoet når mennesket ikke makter ekkoet å sørge
ikke makter å tenke ekkoet skremt ut av sin egen kropp
munnen skremt ut av sitt eget skrik ekkoet

en av de mange fasadene ekkoet fortauene ekkoet
under de mange broene ekkoet der du kan legge deg ned
og bli gjenskinn ekkoet av en kropp et sted omriss
der du ikke lenger klarer å våkne der gresset blir gult
og kroppen ikke lenger har et menneske som kan vekke den
bare den kjølige lufta

derfor finnes du her og spøker
på et skadet sted som sukker
der tre av fire vegger står under åpen himmel
og setter på plaster og river av plaster
og setter på hud og river av hud
og trøster og gråter og gjentar og gjentar
mennesket ansiktet og tørker tårer
av vegger og gulv som blør og blør og ikke klarer
å stoppe blødningen stedet som går og går
bort til vinduet gi meg en kropp så skal jeg
begynne å spise og fortelle

dette er det eneste jeg har stedet
vil bare gråte det vil ikke gro stedet
trenger en munn men har bare øyne
stedet vil vitne men har bare synet
stedet vil sladre men kan bare si nei nei ja ja
ikke gå gå gulvplankene vil gråte
de lar seg bli gått på stolen vil gråte
den lar seg bli sittet på sikringene går
ikke gå dørene smeller i vinden

ikke steng døren
treet i døren kan bare knirke og klage
svelle av tårer og nekte å åpne
og da får det et navn ekkoet
menneske menneske menneske

og da trampes det opp en sti
en kropp som lærer å gå
og tusen år etter står det en by der
som kjøper og selger og sulter og feirer
og gråter og jubler og sender ut røyk
der jeg en gang for lenge siden la igjen følelsene mine
og fødte et spøkelse for å kunne fortelle dere
at kroppen min har blitt igjen på den her krøtterstien
som lar dere gå fri her jeg lot meg skape frivillig
en gang til som sval løvskygge
syn og kilde som Hofmo

Gunvor

diktet oversvømmelse   og sangen sannhet
lar spisse steiner   knekte stokker ligge
der hvor skredet la dem   og løfter heller opp
den skjønne ungen   før den setter i et skrik

kall det løgn   men vi må leve
vi har ikke tid til   klage   vi må leve
ikke spør   hvor nådeløst må verden ligge avkledd
for at jeg skal ville våke   ikke spør

hvor rødt må nelliken slå ut
for at jeg igjen   skal legge meg til ro
i armene på livet   og la meg gjenoppstå
med sola   dagen

jeg har knukket pennen   mens jeg skrev
rispet nye hull i arkene   for å slippe lys og lengsler
ned i gravene   der hvor kjærligheten våker over oss
som frø   oversett av alle vi som klynger oss til synet

som om selve det å se   kunne stråle klarere enn sola
og lokke underjorden   til å sende opp en spire
som sannheter du visket videre   uten å få tatt i
de åndet bare i deg   lett og kroppsløst   uten at du ba dem

alle tramper de   sin egen sti rundt munnen din

og trenges i ditt ansikt   som de kaller kilde   du vil rope
her er ingen kilde   ingen samlingsplass
dette er all kjærlighet som skapte meg

her er bare skygge   munnen min
som renner over full   den er bunnen   i en brønn
et vann som glitrer opp av dypet
levende og svermende av folk

ansikt knitret overdrevent mitt
i bane rundt en fyrstikk og den freser
overdrevent min i bane iskaldt singulær
statisk gnist sett herfra en egen støvsky-lunge
innpust utpust høyfrø pollen metan etan hydrogen
og jorda herfra sett en isbit sky det ene øyet
søvnløst bombardert av syn blå grønn
øde øy av vann og stein og flytende metall

herfra er det alltid tidlig alltid sent
aldri synd på sola
der den står og våkent står alltid like synd på jorda
der den går i bane helt alene tror den
blant planeter om å opprettholde liv

fødsel er jern og Gud er fjern
fødsel er bane er bånd er grense
er kropp og guden et barn som sent fikk lære
å være barn fødsel er jern og Gud er et menneske
som har glemt å være menneske fødsel er jern
og Gud er dyret som har sett det siste dyret i skogen
og snart har Gud forstått hvem vi er jeg sier deg
det farligste av alt er å være skapt

jeg så venninnen min min eneste ene
håret av snø dro for å dø

som stjernehavet slår i land
og skummer og sukker og skummer
og fråder og knuser seg mot land
venninnen min min eneste ene spunnet
og født forsvunnet

jeg stakk hånden kald ned i havet
ned i ropene til de fortapte de tomme byene
med lampene slukket med blinde vinduer
skranglete biler tomme skap
nedbrente lys smeltet bestikk
dager og netter kastet på land
et rutenett av forlatte bål
utbrente bjørker støv og skygger
og ropene til de fortapte bølgene
bølgene og spørsmålene hva er søvn
ropte jeg til bølgene fortapt
ropte jeg bølgende syngende
jeg sier dere søster syngende gull
svømmende syngende slange
knuste syngende beger
styrrende syngende kjærlighet
skummende skummende går opp på land
og føder Gunvor Hofmo
en gang til